

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحقیق هفته

شماره: ۸۸ (از ۱۹ الی ۲۶ میزان ۱۳۹۳ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی و اقتصادی هفته وار است که به زبان های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می گردد، تا نهادهای سیاست گذار از آن استفاده نمایند.

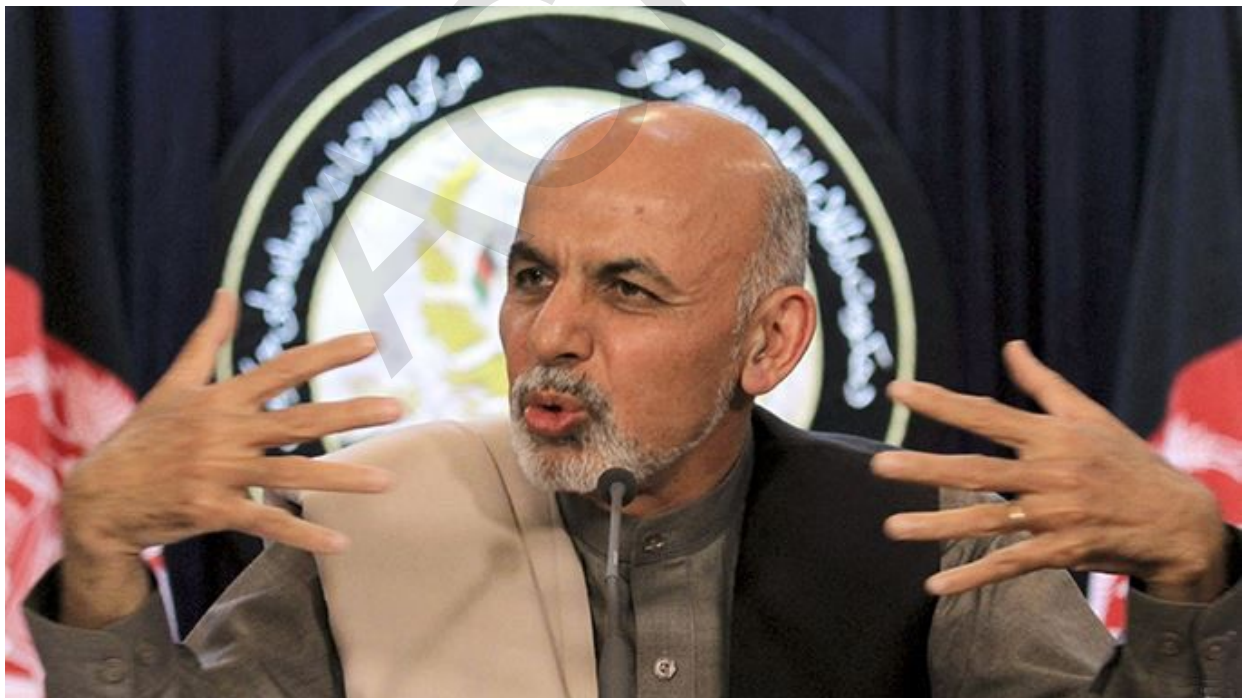
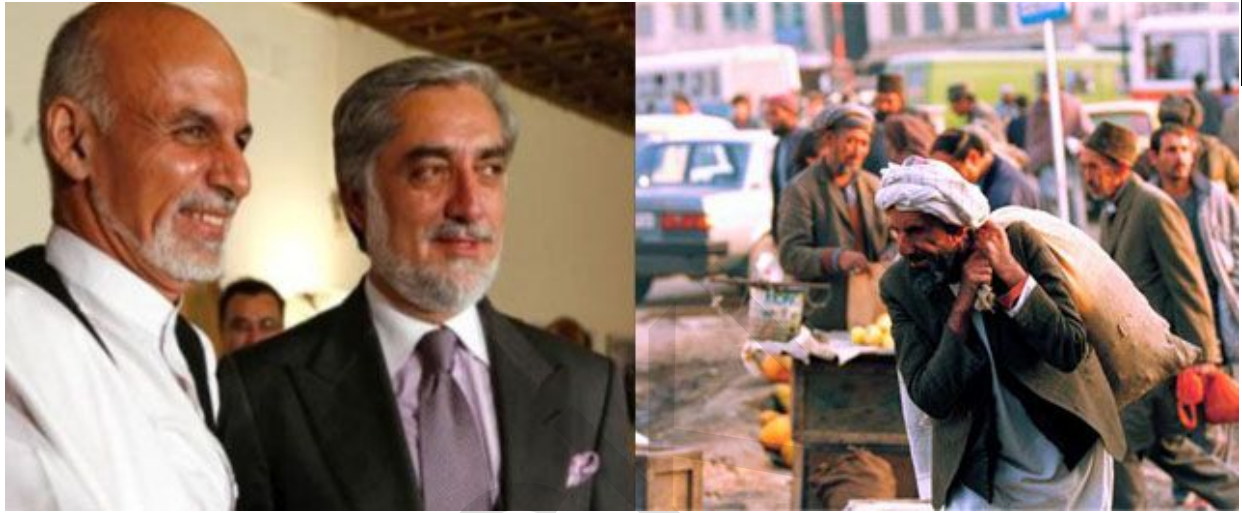
آنچه در این شماره می خوانید:

- مقدمه ۳
- د امنیتی تړون له موادو د امریکا د سرغړونو پیل
- پر ملکی وگړو د وروستيو هوايي بریدونو پیغام ۵
- د پاکستان د توغندیزو بریدونو دوام ۶
- د نوي حکومت دریخ ۷

فرصت‌ها و مشکلات بر سر راه حکومت وحدت ملی

- صلح و امنیت ۸
- مشکلات اقتصادی ۹
- حکومتمداری خوب ۱۰

مقدمه

د اوونۍ تحليل په دې گڼه کې د ولسمشر اشرف غني احمدزي په مشرۍ نوي حکومت له جوړېدو او له امریکا سره د امنيتي تړون له لاسليک وروسته، د هېواد پر ختيزو سيمو د پاکستاني پوځ د توغنديزو بریدونو پر زیاتېدو، د امریکایي ځواکونو په هوايي بریدونو کې د ملکي وگړو پر وژل کېدو او همدا راز د تحليل په دویمه برخه کې د هېواد په کچه د نوي حکومت پر وړاندې شته فرصتونو او ننگونو په تړاو، د ستراتيژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز د اوونۍ تحليل د بورډ شننې لولئ.

* که څه هم له امریکا سره د امنيتي تړون لاسليک ته یو شمېر افغانان هیله من وو، چې دا تړون به په افغانستان کې د گاونډیو هېوادونو د لاسوهنې د مخنیوي لامل شي؛ خو د تړون له لاسليک څخه، د کابو دريو اوونیو له تېرېدو وروسته د ملي شورا یو شمېر غړي او عام افغانان د تړون له موادو د امریکایي لوري سرغړونې جدي اندېښمن کړي دي. د پاکستان د توغنديزو بریدونو او د امریکایي ځواکونو له خوا په ځینې سیمو کې د ملکي وگړو د وژل کېدو له پېښو وروسته، د نوي حکومت د غبرگون له نشتوالي داسې برېښي، چې په راتلونکي کې به له امنيتي تړون څخه د امریکا سرغړونې په همدې ډول دوام ولري او افغان حکومت به یې په اړه کمزوری دریځ ولري. خو وروستی پېښې څه لاملونه او پیغامونه له ځان سره لري او په اړه یې راتلونکې اندېښنې څه دي؟

* همدا راز د افغان حکومت پر وړاندې له شته ستونزو سره د حکومت چلند او له فرصتونو سمه گټه اخیستنه هغه موضوع ده، چې ډېری افغانان ورته سترگې په لار دي. خو د سولې او امنيت په څېر د هېواد د بنسټیزو مسائلو په اړه لاهم پخوانۍ اندېښنې پر ځای پاتې دي او لاهم څرگنده نه ده، چې حکومت د دا راز ننگونو پر وړاندې څه اقدام کوي؟ لاندې پر همدغو موضوعاتو د شننو تفصیل لولئ:

د امنیتي تړون له موادو د امریکا د سرغړونو پیل

پخواني ولسمشر حامد کرزي د امنیتي تړون د لاسلیک کولو لپاره یو شرط دا اېښی و، چې پر ملکي افغانانو به د بهرنیو ځواکونو عملیات سملاسي بندېږي. خو کله چې دا تړون د اشرف غني احمدزي په مشرۍ نوي حکومت له خوا، په ټولې بېرې سره لاسلیک شو او د پخواني ولسمشر د شرطونو ترڅنګ، د مشورتي لویې جرګې سپارښتنې او شرطونه هم په پام کې ونه نیول شول، هغه افغانان یې هم نهیلې کړل، چې دغه تړون ته هیله من وو.

له امریکا او ناټو سره د امنیتي تړونونو له لاسلیک یوازې څو ورځې وروسته، د پکتیا ولایت په مرکز گردېز کې، له سیمه ییزو چارواکو سره له همغږۍ پرته، د امریکایي ځواکونو په هوایي برید کې د یوه ماشوم په ګډون 9 تنه عام ولسي وګړي ووژل شول، چې ځایي اوسېدونکي او چارواکي وژل شوي کسان په یوه خوله ملکي وګړي بولي. د سیمې خلکو د وژل شوو کسانو مړي د احتجاج په ډول د پکتیا ولایت مقام مخې ته راوړل او له افغان حکومت څخه یې په دې اړه د سپیناوي غوښتنه وکړه. په بله پېښه کې هم د لغمان ولایت په علیشنگ ولسوالۍ کې د امریکایي بې بیلوته الوتکې په برید کې 4 تنه، چې په سیمه کې یې د یوه پل په جوړولو کار کاوه، ووژل شول او په ننگرهار کې هم یو عام وګړی په ورته برید کې ووژل شو.

خو د حیرانتیا ځای دا دی، چې په همدې ورځو کې په سرپل ولایت کې افغان ځواکونو ته له درنې مرګ ژوبلې اوښتله او له بهرنیو ځواکونو د هوایي مرستې له غوښتلو سره سره هم، بهرنیو ځواکونو له هغوی سره مرسته ونه کړه چې په پایله کې یې 22 تنه افغان سرتېري ووژل شول، 17 تنه ټپیان او 6 نور هم وسله والو طالبانو ژوندي له ځان سره یوړل.

پر ملکي وگړو د وروستيو هوايي بریدونو پیغام

امریکايي ځواکونه دارنگه بریدونه د خپلو اهدافو د ترلاسه کولو لپاره د یوې وسیلې په توگه کاروي او دا موضوع هومره هم ساده نه ده، چې یا خو تېروتنه وبلل شي او یا هم وژل شوي ملکي افغانان، وسله وال مخالفین وبلل شي.

هر کله چې بې گناه ولسي وگړو ته په بمباریو کې مرگ ژوبله اوبښتې، یوازې په غندلو او په تېروتنه بللو یې اکتفا شوي؛ حتا ډېری وختونه له دارنگه جناياتو وروسته تشه بښنه هم نه ده غوښتل شوې او وژل شوي کسان وسله وال مخالفین بلل شوي. د دې ترڅنگ بهرنیو ځواکونو ډېری وختونه پر افغان ځواکونو هم دارنگه بریدونه او بمباری کړې او د معمول په څېر یې تېروتنه بللې، چې تېروتنه بلل یې پر وژنې سربېره یو ستر توهین هم دی.

کله چې په جگړه کې ولسي وگړو ته مرگ ژوبله اوږي، نو لامل یې مشخص وي؛ خو د استوگنې پر سیمو او ملکي وگړو له کوم مشخص لامل پرته بمباری او بریدونه بیا نور پیغامونه له ځان سره لري.

امریکايي ځواکونو له دغو وروستيو بریدونو سره، چې یوازې څو ورځې د نوي حکومت له جوړېدو او له امریکا سره د امنیتي تړون له لاسلیک تېرېږي، نوي حکومت ته دا پیغام ورساوه چې دارنگه تړونونه د دوی خپلسری نه شي محدودولی او هرڅه چې وغواړي کولی یې شي.

د افغانستان په جگړه کې د ښکېلو بهرنیو لورو له دريځونو داسې ښکاري، چې د تېرو 13 کلونو په څېر به، چې د بهرنیو ځواکونو په هر قصدي برید کې لسگونه او سلگونه بې گناه ملکي وگړي وژل کېدل، په راتلونکي کې به هم د بهرنیو ځواکونو له خوا د ملکي وگړو مرگ ژوبله، ترکومه چې دغه ځواکونه په افغانستان کې مېشت وي، دوام کوي.

په تېرو 13 کلونو کې د بهرنیو ځواکونو له خوا پر عامو افغانانو د بمباریو او ډله ییزو وژنو چاره عادي شوې، چې ډېری شنونکي د بهرنیو ځواکونو له خوا دا بریدونه او وژني قصدي بولي او موخه یې د افغان حکومت او افغان ولس ترمنځ د واټن زیاتول بولي. که څه هم د نوي حکومت له خوا د اصلاحاتو د راوستو تمې راټوکېدلې دي؛ خو که په راتلونکو کلونو کې هم دا پندې بمباری او بریدونه دوام وکړي، ورو ورو به افغانان په پراخه کچه د دولت پر ضد راوپارېږي؛ ځکه په تېرو کلونو کې هم د بهرنیو ځواکونو ورته جناياتو د دولت د وسله والو مخالفینو لیکې پیاوړې کړې وې.

خو په ټولیز ډول افغانان هم په تېرو 13 کلونو کې او هم به په راتلونکي کې د داسې لویې قرباني وي، چې بهرنیو استخباراتي کړیو د خپلو سیاسي موخو ترلاسه کولو لپاره روانه کړې او د غربي رسنیو او په هېواد کې دننه په دوی پورې اړوندو رسنیو او کړیو له لارې یې، په اړه سرچېه تبلیغات کوي.

په افغانستان کې د بهرنیو ځواکونو کړنو او دريځونو ته په کتو سره، امریکا او ناټو په افغانستان کې ارامي نه غواړي بلکې د جگړې د بڼې بدلون غواړي. دغه ځواکونه به په راتلونکو کلونو کې په خپلو اډو کې مېشت وي؛ خو افغانان به د دوی له دغو هدفې بریدونو کله هم خوندي نه شي او وخت ناوخت به د خپلو اهدافو د پلي کولو لپاره له دې وسیلې کار اخلي.

د پاکستان د توغندیزو بریدونو دوام

افغانان که له یوې خوا په ماین چاودنو، نورو بېلابېلو بریدونو او د بهرنیو ځواکونو په قصدي بمباریو کې وژل کېږي، له بلې خوا له تېرو څو کلونو راهیسې د پاکستان له لوري د توغندیزو بریدونو ښکار هم دي او په کونړ او نورستان ولایتونو کې یې درانه مالي او ځاني زیانونه اړولي دي.

پخواني حکومت د دغو بریدونو په غندلو اکتفا وکړه؛ خو له نوي حکومت څخه او له امریکا سره د امنیتي تړون له لاسلیک وروسته، د ځینې افغانانو دا تمه وه چې د افغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا د ساتنې او بهرني تجاوز پر وړاندې به گام پورته کړي.

د مشرانو جرگې ځینې غړو د امنیتي تړون له لاسلیک وروسته پر افغان خاوره د پاکستاني پوځ د سلگونو توغندیو له توغولو وروسته، په دغه تړون کې د امریکا له لوري د ورکړل شوو ژمنو د نه عملي کولو په اړه جدي اندېښنه ونښوده او دا تړون یې د هېواد د امنیتي وضعیت د لاخرابې لامل وباله. د دوی په وینا، که دا تړون په افغانستان کې امنیت تأمین نه شي کړای، نو بیا افغان ولس ته څه گټه رسوي؟

ځینې افغانان د امنیتي تړون له لاسلیک سره د گاونډیو هېوادونو د لاسوهنو او پوځي یرغلونو د مخنیوي په هدف موافق وو؛ خو د امنیتي تړون له لاسلیک سره هم مهاله د هېواد پر ختیځو سیمو د پاکستاني پوځ توغندیو بریدونو لاس ور واخېست او یوازې په یوه ورځ کې 75 توغندي د کونړ ولایت پر بېلابېلو سیمو وتوغول شول، ایا دا توغندیو بریدونه بهرنی یرغل نه دی؟

اصلاً امریکا او ناټو په افغانستان کې د امنیت د ټینګښت اراده نه لري او دا چې د افغانستان پر خاوره د پاکستان پر ښکاره بریدونو سترگې پټوي او حتی د پاکستان ننگه هم کوي، د دې ښکارندويي کوي چې پاکستان او امریکا په افغانستان کې د بحران د اوږدولو او ژورولو په اړه، یوه خوله دي.

له بلې خوا امریکا په سیمه کې د پاکستان په څېر خپلو ستراتیژیکو ملگرو په مرسته، د ترهگرۍ په نوم روانې کړې لوبې سره غواړي، چې په سیمه کې خپل استعماري پلانونه تضمین کړي او افغانان د خپلو غوښتنو منلو ته اړباسي. د دوی هدف، د زور له لارې د نوي او مېړن ښکېلاک، چې په نوو لارو چارو پلي کېږي، په سیمه کې تطبیقول دي.

د نوي حکومت دريځ

دا چې ولسمشر اشرف غني د لوړې له مراسمو سلسلې وروسته په جدیت سره په ځينې اصلاحاتو پيل وکړ او له امریکا سره امنيتي تړون هم لاسليک شو، له افغانانو سره دا تمه راپيدا شوه چې نوی حکومت به له بهرنيو ځواکونو سره هم د ځينې مهمو موضوعاتو په اړه روښانه دريځ خپل کړي. مگر دا چې د پاکستان د توغنديزو بریدونو د زیاتېدو او د امریکایي ځواکونو له لوري د ملکي وگړو د وژنې پر پېښو، چې سیمه ییزو افغان چارواکو هم وژل شوي کسان ملکي وگړي وبلل او دا یې هم په ډاگه کړه، چې د پېښې په سیمه کې کوم وسله وال خوځښت هم نه و ترسترگو شوی، بیا هم ولسمشر څه غبرگون ونه ښود، داسې ښکاري چې نوی حکومت به په دې اړه تر پخواني حکومت لږ کمزوری دريځ ولري.

د شنونکو په اند، دا چې په امنيتي تړون کې د گاونډيو هېوادونو د لاسوهنو او بهرني تېري په اړه د امریکایي لوري ژمنې الزامي نه دي او همدا راز د دغه تړون د دویمې مادې له مخې هغوی ته د پوځي عملیاتو د دوام اجازه هم ورکړل شوې او په دې اړه افغان لوری پر امریکا فشار نه شي راوړلی، نو ځکه به بنایي افغان حکومت دا توان ونه لري، چې پر امریکایي لوري خپله خبره ومني چې له همدې امله چوپه خوله هم دي.

اوس باید له هغه چا، چې دا تړون یې لاسليک کړ او له هغو کسانو چې د گاونډيو هېوادونو د بریدونو د مخنيوي لپاره یې امنيتي تړون توجیه کاوه، وپوښتل شي چې ولې دغه تړون افغان ولس د پاکستان له توغنديزو بریدونو نه شي خوندي کولی؟ او امریکا ولې ددغه تړون له مخې د پاکستان د راکتي بریدونو پر وړاندې غبرگون نه ښيي؟ مگر دا څرگنده ده، چې امریکا هېڅکله هم د افغانستان له خلکو د دفاع اراده نه لري او نه یې هم په دې کې خپله گټه ويني. امریکا امنيتي تړون یوازې د خپلو گټو خوندي کولو لپاره لاسليک کړ او د تړون پر هغو برخو به عمل کوي، چې د امریکا گټې په کې خوندي شي.

افغان حکومت که په دې اړه له امریکا څه غوښتنه هم وکړي، امریکا یې نه مني او د پاکستان پر وړاندې غبرگون نه ښيي؛ خو افغانستان له دې امله چې امریکا د تړون له موادو سرغړونه کوي، د تړون د متن له مخې هېڅ کومې ملي او نړیوالې محکمې، درېیمگړي لوري او کومې نړیوالې ادارې ته شکایت نه شي کولی او نه هم دا تړون لغوه کولی شي؛ ځکه په هغه صورت کې به هم دوه کاله مخکې بل لوري ته خبر ورکول کېږي. په دې توگه به افغان حکومت نه پر امریکا خپله خبره ومني او نه به هم د گاونډیانو له لاسوهنو او بریدونو خوندي شي.

فرصت‌ها و مشکلات بر سر راه حکومت وحدت ملی

داکتر اشرف غنی احمدزی رئیس‌جمهور کشور، در مراسم تحلیف خویش سخنرانی امیدوارکننده‌ای به ملت داشت و برنامه‌سازنده‌ای را در همه بخش‌ها به صورت خلاصه تقدیم نمود. صدای رئیس‌جمهور، به عزم قوی او برای بازسازی همه‌جانبه و همه‌گیر مشکلات کشور دلالت می‌کرد. در اینجا با چند مشکل اساسی برمی‌ایستیم که حکومت جدید آنرا باید در اولیتهای خویش قرار دهد که من حیث کل می‌توان از آن به عنوان فرصت‌ها یاد کرد، و نیز من حیث مشکلاتی آنرا شناخت که بر سر راه رئیس‌جمهور قرار دارند:

صلح و امنیت

افغان‌ها امروز بیش از هر چیز دیگر به صلح و امنیت نیاز دارند، بیشتر از ۹۵ درصد از زیان‌های جنگ در افغانستان به افغان‌ها متوجه بوده و هم‌روزه خانواده‌های افغانی بی‌سرپرست می‌شوند، معیوب می‌شوند، و آسیب‌های دیگری می‌بینند. اگر طالب کشته می‌شود هم فامیل افغانی آسیب می‌بیند و اگر کسی از اردو و پولیس کشته می‌شود هم فامیل افغانی آسیب می‌بیند؛ در وجود جنگ نمی‌توان فعالیت‌های بازسازی را انجام داد، اگر از یک‌سو بازسازی صورت گیرد، از سوی دیگر ویرانی به میان می‌آید؛ در وجود جنگ نمی‌توان شایسته‌سالاری را احترام گذاشت بلکه نیازهای جنگی باعث گسترش فساد خواهد گردید؛ وجود جنگ مصارف مالی را بالا می‌برد که در صورت عدم موجودیت آن، این مبالغ را می‌توان در فعالیت‌های بازسازی به مصرف رسانید.

صلح و امنیت در پیام رئیس‌جمهور منعکس گردید، اما بدون اینکه نشانه‌ها و توجه آن معلوم شود، حکومت سابقه‌حامد‌کرزی نیز از صلح صحبت می‌نمود و بخاطر صلح شورای عالی صلح را ایجاد نمود؛ اما شورای عالی صلح در راستای ختم جنگ موفقیتی نداشت، بآنکه هزینه‌گزافی که در این مورد به خرج رسانید. علت عدم موفقیت شورای عالی صلح این بوده

که نتوانست منحصراً یک جناح بی‌طرف در قضیه معامله کند، بلکه موقف حکومت را منعکس می‌کرد؛ و علت دومی این‌که آن‌ها بجای آنکه با قیادت طالبان رابطه نمایند و مشکلات را به صورت اساسی بین خود حل نمایند، به ترغیب افراد طالبان دست زدند تا در مقابل امتیازات مادی سلاح را به زمین گذارند. موارد زیادی وجود داشته که یک فرد چندین بار سلاح خود را به خاطر امتیازات مادی به زمین گذاشته است که این طرز عمل خشم طالبان را در برابر شورای عالی صلح بلند نمود و در نتیجه به جان باختن پروفیسور برهان الدین ربانی انجامید. دفتر قطر نیز به هدف گفتگو با طالبان گشایش یافت، اما هیچ پیشرفتی در مورد صلح صورت نگرفت، بلکه یک استفاده تبلیغاتی از آن صورت گرفت. حکومت در سیاست‌های خویش بر استراتژی جنگ در حرکت بود و عملیات شدید نظامی را علیه طالبان به راه انداخته بود و طالبان نیز عملیات انفجاری را در نقاط مختلف کشور به راه انداختند که سبب تلفات زیادی به مردم افغانستان شد.

بسیار مهم است فهمیده شود که رئیس جمهور جدید کشور با قضیه جنگ و صلح چه نوع برخورد می‌کند، آیا تلاش می‌کند برای به میان آمدن یک جهت بی‌طرف و میانجی زمینه‌سازی کند تا بتواند نظریات جهت‌های مختلف درگیر را نزدیک ساخته و در نتیجه آن یک میثاق ملی مورد اتفاق بمیان آید، جنگ خاتمه یابد و حکومت وحدت ملی به معنای حقیقی آن که همه جناح‌های افغانی در آن شرکت داشته باشند، بمیان آید؟ و یا تجربه ناکام گذشته را دوباره تکرار می‌کند که از یک طرف بر جنگ و کشتار تکیه نماید و از طرف دیگر افراد طالبان را توسط امتیازات مادی جذب نموده و آن‌ها را وادار به ترک جنگ کند؟

راه کار اخیر عدم مؤثریت خویش را ثابت ساخته است، اما راه کار اول شاید مؤثر باشد. اگر افراد دانا و دلسوز در آن جمع شوند و در طریقه کار آن‌ها تجدیدنظر شود، تنها به تغییر و تبدیل افراد و مهره‌ها اکتفاء نشود، بلکه افرادی در آن گردهم بیایند که همه جهت‌های درگیر، به آن‌ها به دیده احترام نگریده و بتواند به همه اطراف درگیر رسیدگی نمایند، نظریات آن‌ها را باهم نزدیک سازند، به صورت دوامدار و بدون خستگی در حل مشکلات بر سر راه کوشا باشند، اقشار مختلف جامعه را دور خویش بسیج نموده و یک محور مؤثر صلح را به میان آورند.

مشکلات اقتصادی

افغانستان کشوری است که به تهیه بودجه عادی سالانه خویش که تقریباً به پنج میلیارد دالر بالغ می‌گردد، از طریق عائدات داخلی خود قادر نیست. بی‌کاری در کشور کاملاً اوج گرفته و تقریباً هشتاد درصد از کارمندان و کارکنان مزد کافی که نیازهای اساسی زندگی شان را برآورده سازد، نمی‌گیرند. میزان بین واردات و صادرات در افغانستان کاملاً برهم خورده و افغانستان بیش از ۸۰ درصد از ضرورت‌های خویش را از خارج وارد می‌کند. ملل متحد تقریباً به سه میلیون افغان مواد غذایی توزیع می‌کند؛ صنعت در افغانستان کاملاً متوقف شده و تا حال نیز به صورت بسیار اندک رشد نموده است؛ سالانه تا

حدود پنجاه هزار محصل از پوهنتون‌ها فارغ می‌شوند اما زمینه‌های کاری مناسب برای آن‌ها وجود ندارند؛ در سراسر کشور افرادی زیادی رسیدگی به خدمات صحتی را ندارند و عده‌ای زیادی به همین دلیل زندگی خود را از دست می‌دهند؛ آب آشامیدنی پاک برای عده‌ای زیادی از هموطنان ما مهیا نبوده که سبب انتشار امراض در بین مردم می‌گردد؛ استعمال مواد منفجرهٔ کیمیایی نیز سبب انتشار امراض گوناگون شده و میزان گرفتاری به مرض سرطان در افغانستان کاملاً بلند رفته است. دولت نتوانسته تا موارد وعایدات خویش را انکشاف دهد، معادن افغانستان بصورت غیر مسؤولانه در اکثر موارد دستخوش چور و چپاول می‌گردد و بیشتر عایدات کشور به خزانة دولت نمی‌رود.

ملتی که نتواند نان خویش، خودش پیدا کند نمی‌تواند در بین ملت‌ها زندگی آبروند و مستقلانه داشته باشد، افغان‌ها اگر بخواهند از ملت‌های محترم جهان باشند، باید از لحاظ اقتصادی به پای خویش بایستند. مردم افغانستان به حکومت وحدت ملی امیدوار هستند که به مشکلات اقتصادی کشور رسیدگی جدی نماید.

حکومتداری خوب

افغانستان از ناحیهٔ فساد در ادارات دولتی خیلی متضرر گردیده است؛ کمک‌های که در طول ۱۳ سال گذشته از سوی جامعهٔ جهانی صورت گرفته، همه حیف و میل سوء تصرف کارکنان دولتی و کمک کنندگان بین المللی گردید. این همه مبالغ بدون موجودیت یک پلان جامع برای ضرورت‌های کشور، بنا به میل و خواهش خارجی‌ها به مصرف رسیدند که در بخش‌های مختلف، مافیا و گروپ‌های استفاده‌جو را به میان آوردند. وجود تشکیلات موازی با دولت توسط خارجی‌ها، حکومت مرکزی را تضعیف نمود و از به میان آمدن ظرفیت‌های مناسب کاری در چوکات دولت عاجز گردید.

مردم افغانستان حالا انتظار دارند که آیا داکتر اشرف غنی خواهد توانست باوجود مشکلات فراوان بر سر راه شایسته‌سالاری و حکومتداری خوب، گام‌های موفق وجرأتمندانه بردارد و آیا خواهد توانست گروپ‌های مافیایی که از خون مردم تغذیه می‌شوند برهم زده و قانون را حاکم نماید و آیا خواهد توانست وظایف کلیدی و پالیسی ساز را به افراد شایسته بسپارد؟ پایان با تشکر از هفته‌نامهٔ اصلاح ملی

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrskabul.com - csrskabul@gmail.com

وب سایت: www.csrskabul.com

شمارهٔ تماس: (+93) 784089590